

АБ ПРАЕКЦЕ „ПАЛАЖЭННЯ АБ ВЫБАРАХ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ БЕЛАРУСКАЙ ССР“

З даклада выконваючага абавязкі старшыні ЦВК БССР таварыша Н. Я. НАТАЛЕВІЧА

Таварышы! 19 лютага 1937 года XII Надзвычайны Усебеларускі З'езд Советаў зацвердзіў Канстытуцыю Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

XII Надзвычайны Усебеларускі З'езд Советаў пастанавіў:

«Даручыць Цэнтральнаму Выканаўчаму Камітэту БССР на аснове новай Канстытуцыі Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі распрацаваць і зацвердзіць Палажэнне аб выбарах...».

VIII сесія Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР склікана для таго, каб абмеркаваць і зацвердзіць праект «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР».

Праект Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет нашай рэспублікі, прадстаўляемы на ваш разгляд і зацверджанне, цалкам і поўнасьцю пабудаван у адпаведнасці з Канстытуцыяй Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі, складзён на аснове і ў адпаведнасці з Сталінскай Канстытуцыяй — самай дэмакратычнай Канстытуцыяй у свеце. (Апладысменты).

Таварыш Сталін на перадвыбарным сходзе выбаршчыкаў Сталінскай выбарчай акругі горада Масквы гаворыў:

«Надыходзячыя выбары — гэта не проста выбары, таварышы. Гэта сапраўды ўсенароднае свята нашых рабочых, нашых сялян, нашай інтэлігенцыі. Ніколі ў свеце яшчэ не бывала такіх сапраўды свабодных і сапраўды дэмакратычных выбараў, ніколі! Гісторыя не ведае другога такога прыкладу. Справа ідзе не аб тым, што ў нас будуць выбары ўсеагульныя, роўныя, тайныя і прамыя, хоць гэта ўжо само па сабе мае вялікае значэнне. Справа ідзе аб тым, што ўсеагульным выбары будуць праведзены ў нас як найбольш свабодныя выбары і найбольш дэмакратычныя ў параўнанні з выбарамі любой іншай краіны ў свеце».

Гістарычны дзень 12 снежня 1937 года — дзень выбараў у Вярхоўны Совет Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік — на ўсё жыццё астанецца ў памяці ўсіх працоўных нашай вялікай соцыялістычнай радзімы.

Дзень выбараў у Вярхоўны Совет СССР сапраўды быў «...ўсенародным святам нашых рабочых, нашых сялян, нашай інтэлігенцыі». (Сталін).

У гэты дзень совецкі народ галасаваў за новы, соцыялістычны рад свабодных тэраўнікаў горада і вёскі, які ўжо паказаў народным масам сваю перамогі, прынёс масам радаснае, шчаслівае, замужняе жыццё. Совецкі народ дужна галасаваў за ірыдэцыю соцыялізма, якія праведзены ў жыццё ў нашай краіне і запісаны ў вялікай Сталінскай Канстытуцыі.

Совецкі народ галасаваў за пераічную партыю Леніна — Сталіна, якія перамагаючы ўсе труднасці, прывяла нашу краіну да перамогі соцыялізма і вядзе яе далей — да камунізма. Совецкі народ з неадпсалнай любоўю, з выключным уздымам галасаваў за Сталіна — вялікага прадаўжальніка справы Леніна, галасаваў за мудрую і дальнавідную палітыку Сталінскага Цэнтральнага Камітэта і Совецкага Урада. (Апладысменты).

Совецкі народ вылучыў дэпутатамі ў Вярхоўны Совет СССР лепшых людзей краіны соцыялізма і дужна галасаваў за іх. Першым дэпутатам у Вярхоўны Совет СССР выбран таварыш Сталін, чыя кандыдатура была вылучана многімі мільёнамі на тысячах перадвыбарных сходаў, чыё імя неслі ў сваіх сэрцах усе выбаршчыкі, галасуючы 12 снежня. (Доўгія апладысменты, пераходзячыя ў авачую. Воклічы: «Ура таварышу Сталіну!», «Нахай живе наш мудры таварыш Сталін! Ура!»).

Сваім аднадушным галасаваннем за кандыдатаў блока камуністаў і беспартыйных совецкі народ вызвіў гарачае адабрэнне палітыкі большвіцкай партыі, ператварыўшай нашу радзіму з адсталай і бяспальнай краіны, якою

соцыялістычную дзяржаву, дзе свяшчэнныя правы працоўных сталі непакіскай рэальнасцю і зафіксаваны ў Сталінскай Канстытуцыі.

З натхненнем галасуючы за кандыдатаў блока камуністаў і беспартыйных, совецкі народ паказаў яшчэ раз усяму свету сваю глыбокую нянавіць і прараённе да ворагаў нашай радзімы.

У артыкуле 1 праекта Палажэння гаворыцца: «На падставе артыкула 109 Канстытуцыі Беларускай ССР выбары дэпутатаў у Вярхоўны Совет Беларускай ССР праводзяцца выбаршчыкамі на пачывае ўсеагульнага, роўнага і прамова выбарчага права пры тайным галасаванні».

Мы ведаем, што ў капіталістычных краінах «ўсеагульнае» выбарчае права дэкларыруецца буржуазнай вельмі даўна. На самой жа справе ні адна капіталістычная краіна ўсеагульнага выбарчага права на мя і не будзе мець.

Толькі ў нашай краіне, у краіне перамогага соцыялізма, праведзён прыныцп сапраўднай ўсеагульнасці выбараў дэпутатаў.

У артыкуле 2 праекта «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР» запісана:

«На падставе артыкула 110 Канстытуцыі Беларускай ССР выбары дэпутатаў з'яўляюцца ўсеагульнымі: усе грамадзяне Беларускай ССР, дасягнуўшы 18 год, незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці, веравызнання, адукацыйнага ценза, аселаці, соцыяльнага паходжання, маемаснага становішча і мінулай дзейнасці, маюць права ўдзельнічаць у выбарах дэпутатаў і быць выбранымі ў Вярхоўны Совет Беларускай ССР, за выключаннем стравітных розум і

трацісцка-бухарынскіх і нацыяналіфашысцкіх агентаў і іншай нечысці, якія пасягалі і пасягаюць на соцыялістычныя заваёвы краіны соцыялізма».

Праект выбарчага закона Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі, які выносіцца на ваша абмеркаванне і зацверджанне, цалкам і поўнасьцю адпавядае выбарчаму закону СССР.

Праект выбарчага закона Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі, які выносіцца на ваша абмеркаванне і зацверджанне, цалкам і поўнасьцю адпавядае выбарчаму закону СССР.

У артыкуле 4 Палажэння гаворыцца, што жанчыны карыстаюцца правам выбіраць і быць выбранымі нароўні з мужчынамі.

У артыкуле 4 запісана, што грамадзяне, якія знаходзяцца ў радах Чырвонай Арміі, карыстаюцца правам выбіраць і быць выбранымі нароўні з усімі грамадзянамі.

Такім чынам, наш выбарчы закон забяспечвае ўсеагульнасць выбараў дэпутатаў у вярхоўны орган, бо соцыялістычная выбарчая сістэма, у процілегласць буржуазным, вызначаецца сапраўды дэмакратычнай прыродай нашай дзяржавы. «Не маемаснае становішча, не нацыянальнае паходжанне, а асабістыя здольнасці і асабістая праца кожнага грамадзяніна вызначаюць яго становішча ў грамадстве» (Сталін).

Капіталістычныя, так званыя «дэмакратычныя», краіны, дэкларыруючы «ўсеагульнае» выбарчае права, на справе пазбаўляюць выбарчых правоў не менш 40 проц. грамадзян, прымяняючы цэлы рад абмежавальных мерапрыемстваў супроць працоўных.

Такімі мерапрыемствамі ў выбарчай сістэме капіталістычных дзяржаў шырока прымяняюцца так званыя цензы: а) маемасны, б) нацыянальны, в) палавы, г) ценз аселаці, д) агульнаадукацыйны і інш.